

CATECHISMUS ZONDAG 38 (VERVOLG)

Ds. D. Chr. Overduin 24 december 1989

Catechismus zondag 38 (vervolg)

Schriftlezing : Psalm 92

Zingen : Psalm 123 : 1
 123 : 2
 116 : 8,9,10,11
 81 : 5,6

De 38e Zondag.

VRAAG 103: Wat gebiedt God in het vierde gebod?

ANTWOORD: Eerstelijk, dat de kerkedienst, of het predikambt, en de scholen onderhouden worden, en dat ik, inzonderheid op den Sabbat, dat is, op den rustdag, tot de gemeente Gods naarstiglijk come, om Gods Woord te horen, de Sacramenten te gebruiken, God den Heere openlijk aan te roepen, en den armen Christelijke handreiking te doen; ten andere, dat ik al de dagen mijns levens van mijn boze werken ruste, den Heere door zijn Geest in mij werken late, en alzo den eeuwige Sabbat in dit leven aanvange.

CATECHISMUS ZONDAG 38 (VERVOLG)

Wij hadden enkele gedachten genoemd:

- 1. GEDENK DE DAG**
- 2. GEDENK DE GRENZEN**
- 3. GEDENK TE STERVEN**
- 4. GEDENK DE NAAM**

en daarbij hebben wij nog even laten rusten het antwoord wat onze catechismus geeft op de vraag: Wat gebiedt God in het vierde gebod?

Wij hebben gehoord, geliefde gemeente, hoe de Heere God uit genade de dag heeft gegeven, temidden van al die dagen die er zijn. Dagen die getekend zijn door onze zonden, door alles wat daarmee samenhangt, donker en licht, ziekten en gezondheid, voor- en tegenspoed. Maar temidden van al die dagen heeft de Heere 'de dag' gegeven, de dag naar Zijn Naam genoemd. En die dag is gegeven als een teken, als een profetie van de Goddelijke doorbraak dwars door al die dagen heen. Omdat we daar verleden week op gelet hebben ga ik daar nu niet verder meer op in, ik noem alleen nog even de gedachten.

Dat die dag daar zo staat, midden tussen die andere dagen, roept ons ook op om te denken aan de grenzen. Aan de grenzen van alles waarmee wij te maken hebben op aarde. Je merkt immers dat de mens grenzeloos, als het ware, doorgaat met zijn werk, met zijn leven hier op aarde. De één nog feller en sterker dan de ander, alsof er geen eind aan komt. Alsof alles maar grenzeloos door kan gaan. Dat geldt op alle terreinen van het leven. Maatschappelijk leven, economisch bestel, dat geldt voor mijn privéleven, voor uw privéleven, dat geldt voor alles.

Die dag die zo midden tussen die dagen staat opgericht is dus ergens ook een duidelijke herinnering dat h́ier, in de grenzeloosheid, in de jacht naar 'altijd verder' en

CATECHISMUS ZONDAG 38 (VERVOLG)

'altijd meer', dat we daar het leven, de redding, het geluk niet van hoeven te verwachten. Want dat is niet het échte leven. Dat is alleen maar de jacht, het in die molen zijn opgenomen, dag in, dag uit.

En nu staat daar die Sabbat, voor ons staat daar die zondag, tussenin, om ons als het ware toe te roepen Want Sabbat betekent: Afsnijden, Ophouden en Rusten. Dan staat daar dus die dag om aan te dringen: Stop! Stop eens even, houdt eens even op, daar is je geluk niet in, daar is je leven niet in, in die continu drijfjacht 'altijd maar door'. Dat kan het niet zijn.

Daaraan verbonden, aan dat denken aan de grenzen, kun je ook denken aan een maatschappij die zich steeds meer losmaakt van de laatste restanten van het christelijk geloof. Waarbij steeds meer stemmen opgaan om bijvoorbeeld de winkels op zondag open te doen. Dan moet je niet verwachten dat ik een soort boeterede zal houden, dat het zo verschrikkelijk is dat er zondags iets gekocht of verkocht wordt. Maar dat dát het oordeel is, dat die mens zich laat opzwiepen door de vorst der duisternis, door het gewin, om maar eindeloos door te gaan, en ook die herinnering aan een grens naast zich neer te leggen.

Aan die grenzen zit dan ook onlosmakelijk gekoppeld de gedachte die ik u verleden week noemde: Gedenk te sterven.

Zoals de Sabbat ergens inknipt, het lint van die eindeloze dagen ergens doorknipt, die jacht even afremt, stopzet, zo is die Sabbat tegelijkertijd een voorteken dat het zo niet blijft. Zoals in die reeks van dagen door God geknipt wordt, zo staat het in principe ook met ons leven. Ook dat leven hier op aarde is begrensd. Wij weten de dag van onze dood niet. Dat hoeft ook niet, maar het komt wel. En niet iedereen is dan oud en der dagen zat. Hoeveel mensen zijn er niet die in de kracht van hun leven opeens aan de grens gekomen zijn. Hoeveel honderden, misschien wel duizenden jonge mensen die deze dagen in het strijdgewoel de dodelijke kogel of wond hebben gehad. Voor wie alles ophoudt.

Zo staat daar ook die dag als een insnijding tussen de dagen, om mij eraan te herinneren: Mensenkind, wie leeft er die de slaap des doods niet eens zal slapen? Wie redt zijn ziel van het graf? En dan?

En nu eindigen wij met: Gedenk de Naam.

De Naam waarmee God Zich heeft bekend gemaakt. De Naam die in Jezus Christus vlees en bloed geworden is. De Naam waarvan God zei: Ik ben, Die Ik ben; Ik zal er zijn; Ik zal er voor u zijn. En nu hangt dat vierde gebod, als het ware, met de schouders tegen dat derde gebod: Gij zult de Naam van de HEERE uw God niet ijdel gebruiken, niet zomaar. Maar die Naam zal geëerbiedigd zijn, die Naam zal erkend worden.

En nu komen we bij het eigenlijke van de christelijke zondag.

Waarbij we niet allerminst hoeven te gaan ruziën: Moet dat nu de zaterdag zijn of de zondag? Nee, dat hebben wij gehoord. De christenen kwamen samen op de eerste dag van de week, de opstandingsdag van de Heere Jezus Christus, toen het leven en de onverderfelijkheid aan het licht zijn gebracht.

Nu krijgen we te maken met de kerk, of eigenlijk met de Boodschap. Want als dat vuur

CATECHISMUS ZONDAG 38 (VERVOLG)

uitgeblust wordt, van die Boodschap, als dat ophoudt, wat heb je dan nog? Wat is er dan nog voor licht en leven denkbaar in deze wereld. Ook al zou het zo worden dat de anti-christ tenslotte alles kapot maakt, dan nog geloof ik zeker dat die dag zal leven in de harten van Gods kinderen. Want als dat voorbij is, dan is alles voorbij. Dan wordt de belofte vervuld: Zie Ik kom haastig. Zie Ik maak alle dingen nieuw. Zie, Ik schep een nieuwe hemel en een nieuwe aarde waarop gerechtigheid woont. Waar de eeuwige Sabbat volmaakt eeuwig gevierd zal worden.

Onze catechismus springt daar, als het ware, gelijk middenin en zegt: Wat gebiedt God in het vierde gebod?

Punt één: "Dat de kerkedienst of het predikambt en de scholen onderhouden worden".

Hé, je zou zeggen: Waarom wordt dít nu als de spil van de zondag gezien, van de christelijke eredienst? Kerkedienst-predikambt, alsof dat helemaal hetzelfde is. Hoe komt dat nu? Gedenk de Naam, zo komt het! God heeft in de dag, die apart geheiligde dag, onder het Oude Testament de Sabbat, in het Nieuwe Testament spreken wij van de eerste dag van de week, de opstandingsdag 'de Heere is waarlijk opgestaan', op die dag heeft de Heere het licht ontstoken. Het licht van de hoop, van de verwachting. Hij heeft in die moeilijke levens, vaak vol van strijd en zorg Dat kun je misschien niet denken als je jong bent, maar dat komt vanzelf, dat hoef je ook niet te maken, maar toch, dat mensenleven blijft een onzeker, duister leven. Perspectiefloos, als er niets bij is. En nu heeft de Heere God op die dag in het Oude en in het Nieuwe Testament, in het Nieuwe Testament nog duidelijker, het licht ontstoken van het leven. En nu geeft God niet alleen, als het ware, een inkeping in al die dagen, een onderbreking, maar Hij geeft meer.

Dat ophouden, dat rusten, dat insnijden, is niet iets alleen maar op zichzelf staand van: Nu, daar zitten we. Nee, dan zou het op zich een 'stukje dood' zijn. Een stukje van de dood. Maar de catechismus wil ons leren: Nee, het is de dag waarin wij horen, niet alleen van de dood, maar waarop we horen van het léven. Van de onverderfelijke en onsterfelijke. Niet dat wij dat uitgevonden hebben, maar dat heeft God gewrocht, gewerkt in Christus Jezus, onze Heere.

En nu is er bij de kerk en in de kerk een boodschap. Want die kerk - dat staat er ook: Dat ik inzonderheid op de Sabbat, de rustdag, tot de gemeente van God naarstig - getrouw - kome, om Gods Woord te horen. Dat is punt één. Niet alleen dat we ons samen verbonden hebben tot onderhouding, dat alles door mag gaan, maar dat heel persoonlijke, dat ik. En dan moet je niet zeggen: Dat gaat mij niet aan. Je moet ook niet zeggen: Daar denk ik anders over. Waarom niet? Als je je eigen gedachten als richtsnoer neemt dan kom je verkeerd uit. Dat zeg ik niet, dat zegt God.

God zegt: Een mens heeft een idee, een weg, een voorstelling die hem recht schijnt. Maar het eind daarvan zijn paden en wegen van de dood. Er staat dat ik inzonderheid op de rustdag. Dat moet je toch niet gaan vechten over: Moet ik één keer of twee keer. Zal ik wel of zal ik niet. Zeker niet als wij leven en onderwezen zijn in de dingen van Gods Woord.

Misschien zeg je: Ja, maar ja, dat voel ik zo niet. Dat heeft er niets mee te maken. Je hebt misschien ook niet zoveel gevoel om te zeggen: Morgen moet ik weer naar school, nu laat ik maar Of: Morgen begint mijn werk weer Is dat dan hetzelfde? Nu, hetzelfde niet, maar je moet niet net doen alsof je zoveel dingen naar een bepaald

CATECHISMUS ZONDAG 38 (VERVOLG)

patroon kunt doen, alleen zondags, ja, dat kan niet. Daar heb ik andere gedachten over, en dit en dat. Dat vind ik kinderachtig, en dat is nog heel zacht gezegd. Het is eigenlijk een vreselijk kwaad, een schande. Die God die zo goed is dat Hij ons eens even bij onze kraag grijpt, en zegt: "Stop eens even, Ik ben de Heere uw God, die u uit Egypteland verlost, uit de slavernij, stil nu eens even".

Ik weet wel, in het Oude Testament was die Sabbat omgeven met allerlei verboden. Maar dat was alleen om die mensen in de prenten: Jongens, laat álles nu eens los. Want er komt een ogenblik dat je je nog te beroerd voelt om een lucifer aan te steken. En dat je nog te akelig bent om een kopje vast te houden. Stop nu eens even, denk nu eens daar aan, dat er een rust is die alle onrust te boven gaat. Een rust die blijft, ook als jij en ik bezwijken. Ook als wij geconfronteerd worden met het einde. Een rust. En dan niet de gelaten, wijsgerige rust van: Och, er is toch niets aan te doen, je moet je er maar bij neerleggen. Maar een rust die gedragen wordt door de hoop en de verwachting. "Mijn ogen zullen Hem zien, en geen vreemde", die God die mij als klein kindje al naar Zijn Naam deed noemen. Die God, die zó goed is dat Hij niet afwachtte op mijn beslissingen, maar die me een vader en moeder gaf die geen raad met mij wisten. En die hebben gevraagd: "O God, wilt U dit kind aannemen. Wilt U dit kind zó aannemen dat het voor eeuwig Uw kind mag zijn in leven en in sterven, in voorspoed en tegenspoed, altijd".

Dat kunnen wij niet maken! Nee, dat weet ik. Maar dat is nu het werk van God, en de rest blijft toch niet over. Waarom zouden we ons eindeloos vermoeien? Wel gevoel ik tot diep in mijn hart dat wij elkaar dat moeten zeggen, en mogen zeggen. "Gij roeit hen uit die afhoereren, en U de trotse nek toekeren", er is geen heil op te verwachten als wij dag, als wij de betekenis, de rust, de Heere Jezus Christus wegschuiven. Dat we niet meer willen horen van die ene Naam die onder de hemel gegeven is, waardoor wij moeten zalig worden. En wil je wel geloven, dat heeft nu niets te maken met een soort - hoe zullen we het noemen - dweperig iets. Dat heeft te maken met de liefde als ik zeg: "O kinderen en ouderen, maar ook kinderen, laat ons toch de onderlinge bijeenkomsten niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben". Want het is een gebod van onze God. Hij heeft niet gezegd dat wij op de één of andere manier geprepareerd in de kerk moeten komen - het is wel mooi natuurlijk - dat wij zulke ontvankelijke hartjes hebben, dat de dominee hoeft het maar te zeggen en het rolt er in en het schiet op. Dat heeft de Heere niet gezegd. Hij heeft wel gezegd: Het geloof is door het gehoor, en het gehoor door het gepredikte Woord van God. Het is het van Hem verordende middel, Hij heeft het zo ingesteld.

Daarom is het uit liefde als je elkaar daarop mag aanspreken, en zeggen: "Kom jongens, morgen is morgen. Morgen zit je misschien weer op school, zit je misschien weer hier of daar, weet ik waar je mee bezig bent allemaal. Maar het kan ook zijn dat je morgen in het ziekenhuis ligt, morgen onder een auto ligt te zeltogen, dat kan ook zijn. Dat kan ook zo hoor. Maar vandaag: de dag! En op de dag spreken we over de Naam, Ik ben die Ik ben, de God van het verbond, de God van Ja en Amen".

De psalm zegt: "Komt kinderen hoort naar Mij". Hoe menig mens die, gebrekkig, niet meer in staat om een stap te doen, denkt met verdriet terug aan de tijd die de Heere God nog gaf, dat hij met vader en moeder, of met broers en zusjes samen mocht zijn in de kerk. En ik wil dat niet veridealiseren, o nee. Ik wil er heus niet van uitgaan dat je nu

CATECHISMUS ZONDAG 38 (VERVOLG)

iedere zondag zo gezegend en zo getroost en zo verblijd bent. Maar ik zou toch weleens willen weten, wie is er nu die nooit zijn naam hoort noemen in de kerk? Die nooit dé Naam hoort noemen in de kerk? De Heere heeft het zo beloofd en toegezegd: Ik zal ze verblijden in Mijn bedehuis!

Nu is die kerkedienst of predikambt tegelijkertijd - ik meen dat in die zin Calvijn er iets over geschreven heeft - ook iets van een beproeving. Ik geef het heel vrij weer, iets van een beproeving. Heel de week druk - de één moet met praten zijn brood verdienen, de ander met zijn handen, en noem maar op, dat maakt verder niet uit, we hebben het eigenlijk allebei nodig, hoofd en handen - en zondags valt er voor een deel een stilte. Dat is ergens een beproeving, want de man die dat Woord mag verkondigen is ook een mens. Aan allerlei dingen onderworpen en onderhevig. Je gooit je blaadjes door elkaar, dat is nu niet zo ernstig, maar ik bedoel maar En dat is niet altijd gemakkelijk. De één denkt misschien, dat heb je verleden keer ook al gezegd en dat zeg je nu alweer. De ander zegt weer iets anders. Er zit ook iets van een beproeving in, en tegelijkertijd iets van een wonder. Van een wonderlijke blijdschap, hoop, dat de Heere Zijn Woord doet verkondigen door nietige, zwakke mensen. Met al hun eigenaardigheden, hebbelijkheden, onhebbelikheden, noem maar op. Luther zegt ergens: "Het is geen engel uit de hemel".

Dat is dus aan de ene kant wel ontdekkend, dat we geduld met elkaar moeten hebben en verdraagzaamheid. Maar tegelijkertijd is er ook iets in van de stille symboliek van die ene stem van boven: Dit is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, Mijn Christus, in Hem is al Mijn welbehagen, zegt God. En naar dat centrale punt zal de kerkedienst heenwijzen. Om dat punt zullen we gegroepeerd zijn. Ook al is het Woord zeer wijd, dat betekent dat het haar licht laat schijnen op zoveel dingen van het leven, maar uiteindelijk vormt het samen één groot akkoord: Hij heeft gedacht aan Zijn genade, Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt. Ja, zo is dan de essentie, het hart, de kern van de zondag: De verkondiging van het Woord. Het horen naar de Boodschap, en het verkondigen van de Boodschap. Inzonderheid op de Sabbat. Je had toen ook in de week wel kerk. Er werden biddagen gehouden, dankdagen, en bij allerlei gelegenheden waren er ook samenkomsten van de gemeente. Het had wel wat voeten in de aarde, mensen zoals Koelman zagen het niet zo zitten, al die feestdagen. Die zagen daar nog iets in van die oude overblijfselen van de Roomse kerk - wel te begrijpen - in al die bijgelovigheden, maar wij tillen daar ook weer niet zo zwaar aan. Want wij zien dat de Sabbat doorgaat, door alle dagen heen als het goed is.

Maar er staat: Inzonderheid op de Sabbat. Dat betekent dat je niet domweg kunt zeggen: Nu, het is nu geen zondag, nu ga ik niet naar de kerk hoor, onzin. Dat is niet goed. Ik weet, en ik hoop daar ook alle begrip voor te hebben, dat we allemaal leven in die tredmolen, school, repetities, werk, overwerk, vermoeienis, noem maar op. Dat weet ik. Er wordt daarom ook in ons midden nooit over iets wetmatigs gesproken, van dit en dat en zus en zo. Maar dat neemt niet weg dat de catechismus zegt: Inzonderheid op de Sabbat. Dan sowieso, zou je zeggen, dat is de dag waar we al heel blij en zuinig mee moeten zijn. Maar dat neemt niet weg dat je als er een andere samenkomst is, biddag, dankdag, of dat we nog een keer Bijbellezing hebben, dat je dat zomaar terzijde kunt schuiven door te zeggen: Ja, het is nu geen zondag hoor.

Ik weet wel, ik denk dat, zolang wij op aarde zijn, wij nu eenmaal niet iedere dag in de

CATECHISMUS ZONDAG 38 (VERVOLG)

kerk kunnen zitten. Het is wel een poosje geweest, ik dacht ook in de tijd van Calvijn, dat er elke dag kerk was. Je kon zo naar binnen lopen. Het idee is op zich niet zo gek, om daarmee aan te geven het beginsel van de eeuwige Sabbat gaat door. Door de maandag en de dinsdag, enzovoorts. Maar dan kwamen er uiteraard ook niet altijd dezelfde mensen. Maar ik hoop dat we elkaar toch begrijpen. Het gaat erom, inzonderheid de dag, maar als je in de week in de gelegenheid bent dan moet je dat niet nalaten.

En nogmaals, er is heus wel begrip voor allerlei dingen, en ook dat het niet dé dag is, maar het neemt niet weg dat het ook niet zo moet zijn van: Het is vandaag geen zondag hoor, zondag zit ik al twee keer in de kerk. Kijk, het is natuurlijk niet zo makkelijk om het zo te zeggen, maar toch mag ik het met vrijmoedigheid zeggen, en dat geldt voor mij ook: Er is zoveel te leren en af te leren. Je komt niet aan een einde. Ik heb zo vaak dat ik zeg: "Lieve trouwe Heere, help me toch, ik weet niet wat ik zeggen moet. Help me toch alstublieft, geef toch Uw Heilige Geest. Al kunt U het niet om mij doen, maar de mensen zijn bij elkaar gekomen, Uw gemeente. U bemint toch de poorten van Sion - de kerk - boven alle woningen van Jacob". Thuis valt het niet altijd mee.

Weliswaar, er wordt gelezen en gedankt. Maar dát is ook alweer een begeleidend verschijnsel van deze tijd: Opschieten, opschieten, ik moet zó laat weg, ik moet zó laat weg. Die is nog niet thuis, die komt later en die komt vroeger, zo gaat het vaak. Maar nu de kerk: "Ach Heere, geef toch dat we in de kerk nog mogen horen de woorden van het eeuwige leven. Dat we mogen horen van de Naam, dat we mogen horen dat U Zich met ons bemoeit, en dat U ons niet losgelaten hebt. Niet overgegeven aan het blinde lot, maar dat U ons leidt naar Uw doel". Dat is de zegen van de dag. En daarom zegt de catechismus: Naarstig komen.

"Ook de scholen." Daar kun je de christelijke scholen onder verstaan, dat is ook al een probleem geworden in onze tijd. Zo ontzettend veel Ik heb nog toevallig, gisteravond laat of eergisteren, ik weet niet, zag ik het Kerstprogramma van de Savornin Loman-mavo, o zo bedroevend. Daar kun je geen vijf regels waarheid in vinden, allemaal horizontaal, het komt allemaal op hetzelfde neer. Miljoenen mensen zoeken, van allerlei soorten geloof, enzovoorts, enzovoorts, maar er zit geen bodem in. Je bent dan nog blij als de kinderen het ook merken, en dat ze er een opmerking over maken. Over het vreemde, het armoedige. Daarom, dat is heel moeilijk, de christelijke scholen. Hier wordt niet bedoeld theologische scholen, maar in het algemeen. De scholen waar vanuit gegaan wordt dat de kinderen ook gewezen wordt op de Naam en op de dag. De dag die de Heere gemaakt heeft. Waar niet alles op het vlak komt te liggen van hier en nu, maar het oog gericht wordt op de glorierijke toekomst van onze Heere en Zaligmaker, Die de Komende is. Die alle dingen nieuw zal maken.

"De sacramenten gebruiken."

Hé?! Ja! Kijk daar zie je die wisseling in de gemeente. De gemeente is niet louter in die zin passief: Mij geschiedde naar Uw Woord. Maar hier vind je ook iets in: De sacramenten te gebruiken. Er staat niet bij hoeveel keer, maar je kunt er in ieder geval wel uit opmaken dat dat onlosmakelijk met de christelijke dienst verbonden is, het gebruik van de sacramenten. Het sámen gebruiken van de sacramenten. Er wordt hier

CATECHISMUS ZONDAG 38 (VERVOLG)

niet een soort tweedeling gepropageerd van Woord en sacramenten. Voor onze vaders was dat toch één stuk van de dienst, van de eredienst, prediking, Woord, sacrament. Dat is niet iets bijkomstigs. Dat is niet iets voor de lager geclassificeerden die nog zo twijfelachtig zijn, maar dat hebben wij verlichte mensen niet meer zo nodig. Zo is het niet!

Wij komen als het ware op de Sabbat uit die beroerde en roerige wereld, uit ons eigen persoonlijke leven met al zijn verliespunten en noem maar op, met al zijn deuken en scheuren, komen wij als het ware naar het huis om onder de Naam te schuilen, én om wat te eten. Nu ja, dat stukje brood is misschien niet genoeg om de honger te stillen, en dat slokje wijn, maar het wijst ons naar het leven en sterven van de Heere Jezus Christus heen.

"Moede kom ik, arm en naakt,
tot Die God Die zalig maakt.
Die de arme kleedt en voedt,
Die de zondaar leven doet."

Broeders en zusters, laten wij deze hoop niet laten varen. Ook niet ten aanzien van onze kinderen. Laten wij niet in moedeloosheid een uitstraling uitdragen van, het zal misschien mijn tijd wel duren, maar dan is er niets meer. Vergeet niet dat op dit moment de kerken in vele landen vol zijn, terwijl er geschoten en gevochten wordt. Ik kan niet beoordelen of dat allemaal behoefte van het hart is, maar ik weet wel dat ook in die landen, in Libanon, Roemenië, Hongarije, Oost-Duitsland, Polen, overal zijn mensen die iets hebben gezien van de dag, het licht.

Hier in Nederland wordt het steeds minder, maar vergeet niet dat je nooit in die doffe uitstraling als vanzelfsprekend moet aanvaarden, de kerk is nog een kwestie van een paar jaar en dan is het voorbij. Nee, laten wij getroost zijn met dat Christus het is, Die het doet, Hij vergadert Zijn kerk. Jezus zegt: Het kan gebeuren dat kinderen van het Koninkrijk buiten geworpen worden. Dat is heel erg. En dat de Heere zo van de straat heidenen binnen brengt om ze de Boodschap te laten horen. Maar het gaat door.

Daarom, de afwending van de dag en van de dienst en van het Woord en het sacrament, dat is niet een afwending van enkele vormen, maar het is een afwending van de levende God. Daar moet je wel rekening mee houden. Wat is het groot als we door het Woord mogen horen, en dat we als het Avondmaal of Doopsbediening is Ja, mijn oudoom zette op die dag - als het Avondmaal was - altijd zijn hoge hoed op. Dat had je vroeger nog. En ik ben altijd geneigd om naar de beste stropdas te kijken. De dag. Dat zijn zomaar een paar uitwendige dingetjes. Maar om zo samen als behoeftigen, als armen, Zijn boodschap te ontvangen, omdat we ons zo boodschaploos voelen. Om opnieuw gesterkt te worden in het allerheiligst geloof.

"Om Zijn Naam openlijk aan te roepen."

God de Heere aan te roepen. Dat gebeurt ook in het gebed. Het openbaar gebed behoort ook eigenlijk te zijn de stem van de gemeente. Waarin de gemeente, met haar zorgen, met haar noden, samen komt in die stem van het gebed, tot de levende God.

"En om de armen christelijke handreiking te doen."

Ja, daar zou je nog wat van kunnen zeggen. Hoe functioneert dat in deze tijden? Dat is

CATECHISMUS ZONDAG 38 (VERVOLG)

ook moeilijk. Ik heb in onze situatie altijd gedacht, ik hoop dat ieder voor zich, als lidmaat van de christelijke kerk, daarin de weg mag vinden. En ik heb ook tot mijn blijdschap gemerkt dat dat zo is in het midden van de gemeente, een christelijke handreiking. Al gaat het dan niet misschien in de vorm zoals je in de vooroorlogse jaren had, maar dat was soms ook heel akelig. Waar de mensen een kwartje of twee kwartjes konden halen bij de diaconie, of waar een guldentje door de bus of naar binnen werd gestopt. Hoe dan ook, in de gemeente van de Heere Jezus Christus zal ook wat dat betreft iets van die barmhartigheid openbaar komen, in de dank voor Zijn onuitsprekelijke Gave.

"Verder, dat ik al de dagen van mijn leven van mijn boze werken ruste."

Oei! Is dat ook Sabbat? Ja, dat is ook Sabbat. Laat ik zeggen, als je het niet al te makkelijk hebt, als je een nare aard hebt, een ruzieachtige aard, als je als man en vrouw op dit moment elkaar niet zo in de ogen kunt kijken, dan moet je elkaar nú eens wél aankijken. Vandaag is het zondag! En weet je wat die zondag voor een bedoeling heeft, ook? Dat we de Naam horen noemen, God! Dat we uit die Naam weer iets ontvangen - kinderen, hoor goed hoor, broertjes en zusjes - om mee verder te kunnen. De kinderen die het moeilijk hebben, de kinderen die misschien hun kop in de wind gooien, de kinderen moeten het nu horen: "Doe jezelf geen kwaad!" Weet toch van: Stil, ophouden! Wij allemaal moeten het horen, mannen en vrouwen. Dat als we vandaag elkaar in de ogen mogen zien, en er eens even een punt komt te staan achter dat gespannen, gejaagde, misschien wel geïrriteerde gevoel tegenover elkaar, dat dat eigenlijk bedoeld is voor morgen en overmorgen. En tegen dat het eind van de week in het zicht is, dan zijn we er weer hard aan toe om weer opnieuw de dag te ontvangen in Zijn gunst.

Ja, daar is nu de Sabbat ook symbool van, en niet alleen symbool, maar beginsel, boze werken rusten, loslaten! Hoe moeizaam, hoe hortend en stotend, maar er zal iets zichtbaar worden. Daarom moet je in de kerk zijn, want daar wil de Heilige Geest werken. Kan de Heilige Geest dan niet buiten de kerk werken? Dat zou ik niet durven zeggen, maar Hij heeft het zo beloofd. Hij heeft Zijn zegen willen geven over Zijn Woord in de samenkomst van de gemeente.

Overall waar de gemeente van de Heere Jezus kwam, dat weten we uit de Handelingen en uit de Brieven, daar kwamen ouderlingen en diakenen, een kerkeraad, predikers, daar kwam men samen. Nu, als je dat niet doet, dan laat je de Heilige Geest niet in je werken. Dan moet je niet denken: Ja, maar het kan buiten de kerk Zo moet je niet denken, want dan ben je al helemaal verkeerd bezig! Nee, ín de kerk! En daar heeft Hij gezegd: "Ik zal je rijkelijk zegenen in Mijn bedehuis".

Dat zei broeder Fahner altijd, en dan zei hij erachter: "Daar kun je opanaan!" Daar kun je op áán! Dat Hij dat doet!

"En zó de eeuwige Sabbat in dit leven aanvange."

In dit leven. Dit leven waarvan weleens gezegd is, een gestadige dood. En je ziet het niet altijd, maar in principe zit er een grote kern van waarheid in. "Want als ik het goede wil doen, ligt het kwade mij bij. Ik, ellendig mens, wie zal mij verlossen?" Maar de weg gaat door, en de Heilige Geest gaat door. Die gaat door om ons te leren rusten, tegenover ons aanklagend geweten. Tegenover een Woord dat ons veroordeelt, rust in

CATECHISMUS ZONDAG 38 (VERVOLG)

Hem! In onze Sabbat, in onze Heere Jezus Christus.

Dat is een stukje van de eeuwige Sabbat. Dat is hier nog niet volmaakt. Welnee, laten we eerlijk zijn. Je weet van Warburton, die was zo aangenaam in dat beginsel van die eeuwige vreugde, en toen zag hij door zijn raam dat de varkens losgebroke waren, en ze aten zijn moestuintje leeg, en ze vertraptten alles. Gelijk was die eeuwige vreugde weg. Dat is nu echt een stukje praktijk, zo is ons leven. Maar dat neemt niet weg dat de Heere doorgaat om hier ons reeds iets te geven van die eeuwige sabbatsrust. "Hier wordt de rust geschonken".

AMEN